

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 7 mars 1946 kl. 12 m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion angående åtgärder i syfte att genom statligt stöd underlätta för blinda att hålla sig med ledarhundar.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 188, av fru *Rönn-Cristiansson m. fl.* har yrkats, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till åtgärder i syfte att genom statligt stöd underlätta för blinda att hålla sig med ledarhundar. *Motionen.*

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttranden från kungl. pensionsstyrelsen, direktionen över institutet och förskolan för blinda å Tomtebodas styrelsen för De blindas förening. *Yttranden.*

Pensionsstyrelsen erinrar om att de personer, som kunna tänkas ha nytta av ledarhundar, torde vara att söka bland dem som sakna ledsyn. Dessa äro med vissa undantag, vilka i detta sammanhang sakna praktisk betydelse, berättigade att av statsmedel erhålla blindhetsersättning, som under nuvarande budgetår, dyrtidstillägg och provisorisk förstärkning medräknade, uppgår till 816 kronor. Dessutom utgår till sådana blinda ofta folkpension med ej obetydliga belopp. Styrelsen erinrar också om att socialvårdskommittén i sitt betänkande angående ny lag om folkpensionering föreslagit att blindhetsersättningen skall inrymmas i folkpensionen som ett särskilt blindhetstillägg samt att högsta folkpensionen för ogift person, som saknar ledsyn, i de av kommittén föreslagna olika bostadskostnadsgrupperna skall uppgå till 1 550—2 150 kronor. I övrigt anför styrelsen:

Man synes ofta göra sig överdrivna föreställningar om värdet av ledarhundar. Det torde ligga i sakens natur att en ledarhund icke kan hitta till de olika platser, till vilka en blind person kan önska bege sig. Däremot kan ledarhunden t. ex. hjälpa en blind över en gatukorsning och dylikt. Överhuvud lärer den nytta en blind kan ha av en ledarhund få bedömas mycket individuellt. Dylika omständigheter synas knappast andra än de blindas egen organisation kunna bedöma. Enligt vad pensionsstyrelsen har sig bekant har De blindas förening redan frågan om ledarhundar på sitt program. Huruvida något särskilt anslag behöver ställas till föreningens förfogande för anskaffande av ledarhundar undandraget sig styrelsens bedömning.

Direktionen över institutet och förskolan för blinda å Tomteboda återoppar en av rektorn vid institutet G. Ek till direktionen ingiven skrivelse, varav

direktionen anser framgå, att den angelägenhet, varå motionen tar sikte, kan ordnas av de blindfilantropiska institutionerna. Därest det emellertid med hänsyn till de synpunkter motionärerna anfört skulle anses lämpligare att staten träder emellan, finns från direktionens sida ej något att erinra häremot.

I rektor Eks skrivelse framhålles bland annat, att då något större antal ledarhundar ej erfordras, torde utgifterna ej belöpa sig till högre belopp än att de blindfilantropiska institutionerna kunna bestrida desamma. De blinda äro i behov av största möjliga hjälp, men utgifterna för ledarhundar torde kunna besparas staten, som bör träda emellan, när större och mera omfattande uppgifter föreligga.

Styrelsen för De blindas förening framhåller bland annat, att det visat sig — såväl i Sverige som i andra länder — att endast ett relativt litet antal blinda har nytta av en ledarhund. Redan en ganska liten synrest hos den blinde minskar värdet av en ledarhund. Antalet personer, som lämpligen böra ha ledarhund, minskas ytterligare genom den omständigheten, att sådana personer måste äga minst lika goda personliga förutsättningar att sköta en hund som krävas, eller borde krävas, av hundägare i allmänhet. För ytterligare ett antal blinda lägga bostadsförhållanden och andra omständigheter hinder i vägen för hållande av ledarhund. Styrelsen anför vidare, att vid anskaffande av ledarhundar åt blinda den yttersta noggrannhet måste iakttagas. Då emellertid erfarenheten visat, att en ledarhund kan bli av utomordentligt stort värde för vissa blinda, ämnar De blindas förening fortsätta och, så snart tillgången på lämpliga hundar medger detta, även utvidga utbildningsverksamheten för ledarhundar. Föreningen anser även frågan så betydelsefull och behjärtansvärd, att den utan hinder borde kunna använda viss del av det till föreningen utgående statsanslaget å 65 000 kronor per år för ändamålet. Föreningen vill emellertid uttala betänkligheter mot anvisande av särskilda medel för denna verksamhet, dels emedan frågan trots sin obestriddigen stora betydelse för vissa blinda dock icke kan anses vara av sådan vikt för de blinda i allmänhet, att särskilda statsmedel oundgängligen måste anvisas för ändamålet, dels emedan det för närvarande är omöjligt att ens approximativt ange antalet blinda, som lämpligen böra erhålla ledarhundar, samt slutligen emedan den osäkra tillgången på lämpliga hundar icke gör en tillförlitlig planering av verksamheten möjlig. Styrelsen anför slutligen:

Med hänsyn till den personkänedom, som kräves för verksamheten, anser föreningen vidare, att anskaffandet av ledarhundar även i fortsättningen bör handhavas av blindorganisationerna. Enligt föreningens uppfattning löses frågan för närvarande bäst därigenom, att till direktiven för statsanslaget till föreningen även fogas uppdraget att utbilda ledarhundar. Skulle riksdagen emellertid finna, att medel böra anvisas för ändamålet, anser föreningen, att detta bör ske genom en höjning av statsanslaget till föreningen, dock utan angivande att just det belopp, med vilket anslaget höjes, skall användas för utbildning av ledarhundar. Föreningen vill nämligen ännu en gång under-

stryka vikten av att denna verksamhet handhas med stor försiktighet, så att de blindas och allmänhetens förtroende för ledarhundarna icke minskas på grund av alltför många misslyckanden.

För egen del får utskottet anföra.

Utskottet.

Med hänsyn till vad som i remissvaren anförts och särskilt med hänsyn till vad som anförts av styrelsen för De blindas förening, finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionen. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motion, II: 188, icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 mars 1946.

På utskottets vägnar:

MANNE STÅHL.

Närvarande: herrar Ståhl och Allard, fru Boman, fröken Olsson, herrar Svensson i Vä, Lundqvist, Jönsson i Lund, Hæggbloom, Odhe och Larsson i Luttra.
